

Excursie Oost-Groningen, 17-19 september 2004

Je kunt je nu al aanmelden voor de weekendexcursie te Oost-Groningen. Het zoeken naar een geschikte verblijfplaats bleek iets lastiger dan gedacht. Uiteindelijk is het gelukt een geschikte accommodatie te vinden voor 20 personen in Harkstede, echter wel iets later in het jaar dan gebruikelijk, dus let op de datum. We krijgen vergunning voor een groot aantal natuurgebiedjes die (nog) weinig bekendheid genieten. Je kunt je **uitsluitend aanmelden** door het overmaken van € 45,- naar de penningmeester, onder vermelding van “weekendexcursie 2004”!

Excursieverslag West Zeeuws-Vlaanderen 30 augustus – 1 september 2002

Frank van Nunen, Jan Cuppen, Bas Drost, Theodoor Heijerman,
Hans Huijbregts, Albert Lutjeboer, Jan Muilwijk, Cor van de Sande,
Oscar Vorst.

Van vrijdag 30 augustus tot en met zondag 1 september hield de Sektie een excursieweekend in het westen van Zeeuws-Vlaanderen. In totaal werden 464 soorten kevers op 17 verschillende locaties waargenomen. De diverse terreinen rond Oostburg en de omgeving van Cadzand werden het meest intensief onderzocht.

De volgende locaties werden bezocht. Per vindplaats zijn de afkortingen weergegeven die in de tabel worden gebruikt.

Omgeving Cadzand: *Het Zwin (Zw)*, *Kievittepolder en Cadzand-Bad (KP)*, *De Wallen van Retranchement (Re)*, *De Blikken (Bl)*, *De Knokkert (Kn)*, *Braamdijk nabij Terhofstede (Br)*, *Zuidzandse weg (ZZ)*

Nieuwvliet-Bad: *Verdronken Zwarte Polder en directie omgeving (ZP)*

Omgeving Oostburg: *Het Grootte Gat en Oostburg-dorp (GG)*, *Cathalijne Polder met Klein Brabant en Cathalijneschans (CP)*, *Baarzandse Kreek te Kruisdijk (BK)*, *De Reep (Re)*, *zandafgraving Nieuwstraat (N58) (Ni)*

Omgeving Domburg: *Domburg en Hoogduin (Do)*

Omgeving Heile/Aardenburg: *Pietersdijkpolder (PP)*, *Sint Kruis (SK)*

Omgeving Hoofdplaat: *zeedijk en inlaag / kwelder (Ho)*

De slufte Het Zwin, met schorren en zandplaten, en aan de oostzijde daarvan gelegen Kievittepolder werden intensief geïnventariseerd. Het leverde een aantal interessante Carabiden op zoals de zeldzame *Dyschirius angustatus* en enkele minder algemene halofiele soorten als *Dicheirotichus obsoletus* en *Cillenus lateralis*. De waterkever *Paracymus aeneus* is een zeldzame soort van brakke kwelpoeltjes die reeds bekend was uit Zeeland. De zeldzame soorten *Heterocerus fossor* en *H. maritimus* werden in

aantal waargenomen op de steile kantjes en het slik van de schorren. Een kolonie van *Bledius unicornis*, recent (na 1966) alleen maar bekend van Het Zwin, werd aangetroffen op een steilrand langs een van de geulen in het gebied. *Stenus aceris* is een zeldzame, zuidelijke soort, die slechts bekend is uit de duinen van Zeeland en Zuid-Holland.

In enkele van de poeltjes in de Kievittepolder werden o.a. de vrij zeldzame *Haliphus confinis* en de tot het kustgebied beperkte halofiele soorten als *Ochthebius dilatatus*, *O. marinus* en *O. viridis* verzameld. Laatst genoemde kevers worden vanwege het kleine formaat vaak over het hoofd gezien.

De Verdronken Zwarte Polder, een bijzondere terrein met o.a. duinformaties, schorren en slikken, leverde ook een aantal typisch kustsoorten op zoals de vrij zeldzame *Bradycellus distinctus* en *Masoreus wetterhalii*. De kortschildkever *Paederus littoralis* is een zuidelijke soort, die vooral in Zeeland en het zuiden van Limburg voorkomt. Het waargenomen snoerhalskevertje *Cyclodinus constrictus* is tot nu toe alleen nog maar in Zeeland gesignaleerd. In dit gebied werd op lamsoor de karakteristieke soort *Pseudaplemonus limonii* verzameld.

Een opmerkelijke waarneming betreft één exemplaar van de zeer zeldzame *Helophorus longitarsis* die werd waargenomen in een van de poeltjes van De Wallen van Retranchement. Hier werden ook de zeldzame silicofiele pionierssoort *Coelambus nigrolineatus*, als ook *Hydrovatus cuspidatus*, *Limnebius nitidus* en *Atheta luteipes* verzameld. *Hydrovatus cuspidatus* is sinds 1970 bezig aan een opmars in Nederland en mogelijk gerelateerd aan een gunstiger klimaat. De snuitkever *Squamapion vicinum* was nog niet bekend uit Zeeland en leeft op *Mentha*. Een recent voor de Nederlandse fauna nieuw gemelde soort, *Platystethus degener*, die tot voor kort verward werd met *P. cornutus*, werd op een kale oever bij een van de poeltjes geïnventariseerd. Bij een van de drinkpoelen werd op de oever de vrij zeldzame *Cercyon granarius* verzameld en op in het water groeiende vederkruid trof men een aantal exemplaren *Pelenomus canaliculatus* aan.

De verschillende locaties rond Oostburg, nabij de kampeerboerderij, werden intensief bemonsterd. De inventarisatie van het terrein bij Het Groote Gat, een voormalige getijdegeul met diverse verlandingsstadia in brak water, leverde zeldzame kortschilden zoals *Othius laeviusculus*, waarvan pas twee andere exemplaren bekend zijn uit Nederland, en de zuidelijke soort *Quedius schatzmayri*. Een groot aantal exemplaren *Hydrovatus cuspidatus* werd aangetroffen in drinkpoelen in het weiland.

Op de stam van een jonge populier in De Knokkert werd het bijzondere kevertje *Zeugophora subspinosa* verzameld.

De diversiteit aan terreintypen, het droge weer en natuurlijk het enthousiasme waarmee de aanwezige coleopterologen in het veld bezig zijn geweest, hebben zeker bijgedragen aan de omvangrijke soortenlijst.

Literatuur

- BRAKMAN, P.J., 1966. Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggend gebied.– *Monographieën van de Nederlandse Entomologische Vereeniging* 2: i-ix, 1-219.
- HUIJBREGTS, J., 1982. De Nederlandse soorten van het genus *Cercyon* Leach (Coleoptera: Hydrophilidae. – *Zoologische Bijdragen, Leiden* 28: 127-173.
- Nieuwkerken, E.J. van, 1979. De verspreiding van *Hydrovatus cuspidatus* (Kunze) in Nederland. – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 39: 51-55.
- STRIEN, A.J. VAN, 1980. De Nederlandse soorten van de keverfamilie Heteroceridae. – *Zoologische Bijdragen, Leiden* 27: 10-42.
- VORST, O., 2003. Nieuws over Nederlandse kortschildkevers 2 – Omaliinae, Oxytelinae (Coleoptera: Staphylinidae). – *Entomologische Berichten, Amsterdam* 63:147-156.

Tabel van de in Zuidwest Zeeland aangetroffen keversoorten.

Met afkortingen is weergegeven door wie de soort is vastgesteld. De afkortingen staan voor: JC=Jan Cuppen, BD= Bas Drost, TH=Theodoor Heijerman, HH=Hans Huijbregts, AL=Albert Lutjeboer, JM=Jan Muilwijk, FN=Frank van Nunen, CS=Cor van de Sande, OV=Oscar Vorst, div= meer dan drie waarnemers. Alleen de tot op soort gedetermineerde kevers zijn in de lijst opgenomen.

CARABIDAE	Vindplaats	Waarnemer			
<i>Leistus fulvibarbis</i> Dej.	Kn	JM AL	<i>Bembidion obtusum</i> Serv.	GG	OV
<i>Leistus ferrugineus</i> (L.)	Kn	AL	<i>Bembidion biguttatum</i> (F.)	Kn	JM FN
<i>Nebria brevicollis</i> (F.)	Kn PP	JM FN	<i>Bembidion lunulatum</i> (Geoffr.in F.)		
<i>Notiophilus palustris</i> (Duft.)	CP PP	JM OV		Kn KP ZP GG CP Re Ni	div
<i>Notiophilus substriatus</i> Wthr.	CP	JC FN	<i>Bembidion iricolor</i> Bedel	ZP KP	FN OV BD
<i>Notiophilus biguttatus</i> (F.)	Kn PP	JM FN	<i>Cillenus lateralis</i> (Leach)	Zw	OV BD TH
<i>Omophron limbatum</i> (F.)	ZP KP Re Ni	div	<i>Pogonus chaldeus</i> (Marsh.)	ZP Zw Ho	div
<i>Elaphrus cupreus</i> Duft.	Kn KP	div	<i>Harpalus affinis</i> (Schrk.)	Zw CP PP Ho	div
<i>Elaphrus riparius</i> (L.)	Kn GG Re PP	div	<i>Harpalus servus</i> (Duft.)	Do	TH
<i>Loricera pilicornis</i> (F.)			<i>Harpalus tardus</i> (Panz.)	Do	TH
	Kn KP GG CP Re PP Ni Ho	div	<i>Ophonus rufibarbis</i> (F.)	Kn	FN
<i>Clivina fossor</i> (L.)	CP BK	JM HH	<i>Ophonus puncticeps</i> Steph.	CP Ho	JM FN
<i>Dyschirius thoracicus</i> (Rossi)	ZP KP Zw Ni	div	<i>Pseudoophonus rufipes</i> (Geer)	CP	JM HH
<i>Dyschirius politus</i> (Dej.)	Re	OV	<i>Stenolophus teutonius</i> (Schrk.)	KP PP Ni	FN BD
<i>Dyschirius salinus</i> Schaum	ZP Zw	FN OV	<i>Stenolophus mixtus</i> Hbst.	ZP	FN
<i>Dyschirius aeneus</i> (Dej.)	Re	JC OV	<i>Dicheirotichus gustavii</i> Crotch	ZP Zw Ho	JM FN TH
<i>Dyschirius angustatus</i> (Ahr.)	Zw	CS	<i>Dicheirotichus obsoletus</i> (Dej.)	ZP Zw Ho	JM FN TH
<i>Dyschirius globosus</i> (Hbst.)	ZP	JC	<i>Bradycellus verbasci</i> (Duft.)	CP	JM
<i>Trechus quadristriatus</i> (Schrk.)			<i>Bradycellus distinctus</i> (Dej.)	ZP	OV
	Zw GG CP PP Ni Ho Br	div	<i>Acupalpus parvulus</i> (Sturm)	ZP	FN OV BD
<i>Bembidion lampros</i> (Hbst.)	GG CP PP Ni Br	div	<i>Poecilus cupreus</i> (L.)	PP	FN
<i>Bembidion properans</i> (Steph.)	Re	OV	<i>Pterostichus strenuus</i> (Panz.)	CP	JM
<i>Bembidion dentellum</i> (Thunb.)	Kn GG	AL OV	<i>Pterostichus diligens</i> (Sturm)	ZP GG	FN OV
<i>Bembidion varium</i> (Ol.)			<i>Pterostichus vernalis</i> (Panz.)	Kn ZP PP	JM
	Kn ZP KP Zw Re Ni Ho	div	<i>Pterostichus nigrita</i> (Payk.)	KP GG	JC OV
<i>Bembidion tetracolum</i> Say			<i>Pterostichus minor</i> (Gyll.)	Kn GG	JM FN OV
	ZP GG CP Re PP Ni Ho Br	div	<i>Pterostichus niger</i> (Schall.)	CP	JM
<i>Bembidion femoratum</i> Sturm	PP Ni	JM FN	<i>Pterostichus melanarius</i> (Ill.)	GG CP	JM HH OV
<i>Bembidion illigeri</i> Net.	Re Ni	JM JC OV	<i>Calathus erratus</i> (Sahlb.)	ZP	OV
<i>Bembidion assimile</i> Gyll.	Kn PP	JM FN	<i>Calathus mollis</i> (Marsh.)	ZP Zw	div
<i>Bembidion normannum</i> Dej.	ZP Zw Ho	div	<i>Agonum marginatum</i> (L.)	PP Ni	FN
<i>Bembidion minimum</i> (F.)	ZP Zw Ho	div	<i>Agonum muelleri</i> (Hbst.)	GG CP PP Ni	JM JC OV
<i>Bembidion quadrimaculatum</i> (L.)	ZP CP Re Ni	div	<i>Agonum viduum</i> (Panz.)	Kn GG Re	JM OV BD
<i>Bembidion articulatum</i> (Panz.)	Kn KP Re Ni	div	<i>Agonum afrum</i> (Duft.)	Kn GG PP	FN OV
			<i>Agonum fuliginosum</i> (Panz.)	Kn	FN

<i>Agonum thoreyi</i> Dej.	GG	FN OV	GEORISSIDAE		
<i>Anchomenus dorsalis</i> (Pont.)	CP PP Ni	div	<i>Georissus crenulatus</i> (Rossi)	ZP KP Re	JC OV
<i>Paranchus albipes</i> (F.)	Kn	JM	HYDROPHILIDAE		
<i>Amara aenea</i> (Geer)	ZP PP	JM OV	<i>Helophorus aequalis</i> Thoms.	Kn ZP GG SK	FN JC OV
<i>Amara apricaria</i> (Payk.)	CP	JM	<i>Helophorus brevipalpis</i> Bedel		
<i>Amara aulica</i> (Panz.)	Ca	TH		ZP KP GG Re PP Ho SK	div
<i>Chlaenius vestitus</i> (Payk.)	KP Re	AL JC OV	<i>Helophorus obscurus</i> Muls.	Kn ZP KP GG	FN JC BD
<i>Badister lacertosus</i> Sturm	CP PP SK	JM JC OV	<i>Helophorus minutus</i> F.	ZP GG Re	JC OV BD
<i>Panagaeus cruxmajor</i> (L.)	Kn	HH	<i>Helophorus griseus</i> Hbst.	ZP Re Ni Ho GG	FN JC OV
<i>Odacantha melanura</i> (L.)	GG	FN	<i>Helophorus longitarsis</i> Woll.	Re	OV
<i>Masoreus wetterhallii</i> (Gyll.)	ZP	FN OV	<i>Coelostoma orbiculare</i> (F.)	Kn KP GG Re	div
<i>Demetrius atricapillus</i> (L.)	ZP GG CP PP Rp	div	<i>Sphaeridium bipustulatum</i> F.	ZP GG	HH
<i>Demetrius monostigma</i> Sam.	ZP	JM FN OV	<i>Sphaeridium marginatum</i> F.	ZP	HH
<i>Demetrius imperialis</i> (Germ.)	ZP GG CP	JM FN OV	<i>Sphaeridium scarabaeoides</i> (L.)		
<i>Dromius quadrimaculatus</i> (L.)	KP	TH		Kn GG BK ZP	FN HH
<i>Paradromius linearis</i> (Ol.)			<i>Sphaeridium lunatum</i> F.	ZP GG BK	HH
	Kn ZP KP Zw CP PP Rp	div	<i>Cercyon litoralis</i> (Gyll.)	ZP	OV
<i>Philorhizus melanocephalus</i> (Dej.)	ZP	OV BD	<i>Cercyon ustulatus</i> (Preysl.)	ZP KP GG Re	JC OV
HYGROBIIDAE			<i>Cercyon impressus</i> (Sturm)	ZP KP GG BK	HH
<i>Hygrobia hermanni</i> (F.)	KP GG Re	JC OV	<i>Cercyon haemorrhoidalis</i> (F.)	ZP	HH
HALIPLIDAE			<i>Cercyon melanocephalus</i> (L.)	ZP KP GG	HH
<i>Haliplus confinis</i> Steph.	KP	JC	<i>Cercyon marinus</i> Thoms.	KP	OV
<i>Haliplus lineatocollis</i> (Marsh.)			<i>Cercyon bifenestratus</i> Küst.	ZP KP GG Re Ni	div
	Kn KP GG Re PP	FN JC OV	<i>Cercyon lateralis</i> (Marsh.)	KP GG CP BK	FN HH
<i>Haliplus ruficollis</i> (Geer)	KP GG Re	JC OV BD	<i>Cercyon quisquilius</i> (L.)	GG	HH
<i>Haliplus immaculatus</i> Gerh.	KP	JC OV	<i>Cercyon pygmaeus</i> (Ill.)	ZP KP GG BK	HH
<i>Haliplus apicalis</i> Thoms.	KP GG Re	JC OV	<i>Cercyon granarius</i> Er.	Re	OV
NOTERIDAE			<i>Cercyon tristis</i> (Ill.)	ZP KP GG Re	JC OV
<i>Noterus clavicornis</i> (Geer)	Kn KP ZP GG Re	div	<i>Cercyon sternalis</i> Shp.	KP GG	JC OV
DYTISCIDAE			<i>Cercyon analis</i> (Payk.)	CP Re SK	OV
<i>Hyphydrus ovatus</i> (L.)	Kn KP	FN JC	<i>Megasternum obscurum</i> (Marsh.)		
<i>Hydroglyphus pusillus</i> (F.)	GG Re Ni	div		ZP GG CP BK SK	div
<i>Hydrovatus cuspidatus</i> (Kunze)	GG Re	JC OV	<i>Cryptopleurum minutum</i> (F.)	ZP GG BK	HH
<i>Coelambus impressopunctatus</i> (Schll.)	KP GG	JC OV	<i>Paracymus aeneus</i> (Germ.)	Zw	BD
<i>Coelambus nigrolineatus</i> (Stev.)	Re	JC OV	<i>Hydrobius fuscipes</i> (L.)	GG PP KP	FN JC OV
<i>Coelambus confluens</i> (F.)	ZP Re	FN JC OV	<i>Anacaena globulus</i> (Payk.)	Ni	FN
<i>Hygrotus inaequalis</i> (F.)	Kn KP Re GG	FN JC OV	<i>Anacaena limbata</i> (F.)	Kn ZP KP GG Re Ni	div
<i>Hydroporus angustatus</i> Sturm	GG	JC OV	<i>Anacaena bipustulata</i> (Marsh.)	GG	JC
<i>Hydroporus palustris</i> (L.)	Kn ZP GG	FN JC	<i>Laccobius bipunctatus</i> (F.)		
<i>Hydroporus planus</i> (F.)	GG	JC		Kn ZP KP GG Re Ni	div
<i>Hydroporus pubescens</i> (Gyll.)	GG Re	JC	<i>Laccobius minutus</i> (L.)	ZP KP Re Ni	div
<i>Hydroporus nigrita</i> (F.)	GG	JC	<i>Helochares lividus</i> (Forst.)		
<i>Hydroporus memnonius</i> Nicol.	GG	JC		Kn ZP KP GG Re Ni	div
<i>Laccophilus minutus</i> (L.)	Kn KP GG Re	div	<i>Enochrus bicolor</i> (F.)	KP Zw	BD
<i>Copelatus haemorrhoidalis</i> (F.)	Kn KP GG	FN JC	<i>Enochrus testaceus</i> (F.)	GG	JC
<i>Agabus bipustulatus</i> (L.)			<i>Cymbiodyta marginella</i> (F.)	GG Re	JC OV BD
	Kn ZP KP GG Re PP	div	<i>Chaetarthria seminulum</i> (Hbst.)		
<i>Agabus sturmii</i> (Gyll.)	ZP	JC		ZP KP GG Re	JC OV
<i>Agabus nebulosus</i> (Forst.)	Kn KP GG Re	FN JC OV	HISTERIDAE		
<i>Ilybius quadriguttatus</i> (Lac.)	ZP	JC	<i>Saprinus semistriatus</i> (Scriba)	GG	OV
<i>Rhantus suturalis</i> (M'Leay)	GG Re	JC OV BD	<i>Hypocaccus metallicus</i> (Hbst.)	ZP	FN
<i>Colymbetes fuscus</i> (L.)	Kn ZP KP GG Re	FN JC	<i>Margarinotus ventralis</i> (Mars.)	GG	HH TH
<i>Dytiscus marginalis</i> L.	GG	FN	<i>Margarinotus carbonarius</i> (Hoffm.)	GG BK	HH
<i>Dytiscus circumflexus</i> F.	GG	FN	SILPHIDAE		
HYDRAENIDAE			<i>Thanatophilus sinuatus</i> (F.)	GG	OV TH
<i>Hydraena testacea</i> Curt.	KP	JC	SCYDMAENIDAE		
<i>Ochthebius dilatatus</i> Steph.	ZP KP	JC OV BD	<i>Scydmaenus tarsatus</i> Müll.Kunze	CP	OV
<i>Ochthebius minimus</i> (F.)	ZP KP GG Ho	div	PTILIIDAE		
<i>Ochthebius marinus</i> (Payk.)	ZP Ho	FN OV	<i>Ptenidium fuscicorne</i> Er.	GG	OV
<i>Ochthebius viridis</i> Peyron	ZP KP	JC OV BD	<i>Ptenidium pusillum</i> (Gyll.)	CP SK	OV
<i>Limnebius nitidus</i> (Marsh.)	Re	JC	<i>Nephanes titan</i> (Newm.)	SK	OV
SPERCHEIDAE			<i>Acrotrichis montandonii</i> (Allib.)	CP	OV
<i>Spercheus emarginatus</i> (Schall.)	GG PP	FN JC OV	<i>Acrotrichis thoracica</i> (Waltl)	SK	OV

<i>Acrotrichis sericans</i> (Heer)	SK	OV	<i>Philonthus quisquiliarius</i> (Gyll.)	KP GG Re	JC OV BD
<i>Acrotrichis brevipennis</i> (Er.)	GG	OV	<i>Philonthus rectangulus</i> Shp.	GG	OV
<i>Acrotrichis atomaria</i> (Geer)	GG CP SK	OV	<i>Creophilus maxillosus</i> (L.)	GG	OV
<i>Acrotrichis sitkaensis</i> (Motsch.)	GG SK	OV	<i>Ontholestes murinus</i> (L.)	GG	TH
<i>Acrotrichis fascicularis</i> (Hbst.)	GG SK	OV	<i>Quedius maurorufus</i> (Grav.)	GG	OV
STAPHYLINIDAE			<i>Quedius schatzmayri</i> Grid.	GG	OV
<i>Metopsia clypeata</i> (Müll.)	ZP	OV	<i>Habrocerus capillaricornis</i> (Grav.)	CP	JC
<i>Proteinus ovalis</i> Steph.	GG	OV	<i>Sepedophilus marshami</i> (Steph.)	Br	OV
<i>Lesteva sicula heeri</i> Fauv.	GG	JC OV	<i>Sepedophilus nigripennis</i> (Steph.)	ZP CP SK	JC OV
<i>Carpelimus rivularis</i> (Motsch.)	GG Re	BD OV	<i>Tachyporus nitidulus</i> (F.)	GG	OV
<i>Carpelimus lindrothi</i> (Palm)	KP	OV	<i>Tachyporus obtusus</i> (L.)	CP	JC
<i>Carpelimus corticinus</i> (Grav.)	ZP Re	OV	<i>Tachyporus solutus</i> Er.	GG	OV
<i>Carpelimus halophilus</i> (Kiesw.)	ZP	OV BD	<i>Tachyporus hypnorum</i> (F.)	ZP GG CP Br SK	JC OV BD
<i>Carpelimus gracilis</i> (Mannh.)	Re	OV	<i>Tachyporus dispar</i> (Payk.)	ZP CP SK	JC OV
<i>Carpelimus subtilis</i> (Er.)	Re	OV	<i>Tachinus signatus</i> Grav.	CP	OV
<i>Oxytelus laqueatus</i> (Marsh.)	ZP KP GG Re BK	HH JC	<i>Myllaena intermedia</i> Er.	KP GG Re	JC OV
<i>Anotylus rugosus</i> (F.)	GG Re	OV	<i>Myllaena infuscata</i> Kr.	GG	OV
<i>Anotylus sculpturatus</i> (Grav.)	ZP KP Re	HH OV	<i>Cypha longicornis</i> (Payk.)	CP	JC
<i>Anotylus tetracarinatus</i> (Block)	ZP	HH	<i>Gnypeta rubrior</i> Totth.	KP	BD
<i>Platystethus arenarius</i> (Fourcr.)	ZP GG	HH	<i>Amischa analis</i> (Grav.)	ZP Re Br	OV
<i>Platystethus cornutus</i> (Grav.)	Re	JC OV	<i>Amischa nigrofusca</i> (Steph.)	CP	OV
<i>Platystethus degener</i> Muls.Rey	Re	OV	<i>Amischa decipiens</i> (Shp.)	GG CP Br	OV
<i>Platystethus alutaceus</i> Thoms.	KP Re	JC OV	<i>Amischa forcipata</i> Muls.Rey	CP	OV
<i>Bledius spectabilis</i> Kr.	ZP	OV	<i>Nehemitropia lividipennis</i> (Mannh.)	SK	OV
<i>Bledius tricornis</i> (Hbst.)	ZP	OV	<i>Brundinia meridionalis</i> (Muls.Rey)	ZP	OV
<i>Bledius unicornis</i> (Germ.)	Zw	OV BD	<i>Atheta elongatula</i> (Grav.)	Re	OV
<i>Bledius pallipes</i> (Grav.)	Re	OV	<i>Atheta luteipes</i> (Er.)	Re	OV
<i>Bledius gallicus</i> (Grav.)	Re	JC OV BD	<i>Atheta orbata</i> (Er.)	ZP	OV
<i>Stenus comma</i> Lec.	Re	OV	<i>Atheta fungi</i> (Grav.)	ZP GG CP SK	OV
<i>Stenus junco</i> (Payk.)	ZP GG	JC OV	<i>Atheta amplicollis</i> (Muls.Rey)	ZP	OV
<i>Stenus lustrator</i> Er.	ZP GG	OV	<i>Atheta nigra</i> (Kr.)	SK	OV
<i>Stenus clavicornis</i> (Scop.)	ZP Zw	OV BD	<i>Atheta coriaria</i> (Kr.)	SK	OV
<i>Stenus boops</i> Ljungh	ZP KP GG Re	JC OV BD	<i>Atheta atramentaria</i> (Gyll.)	GG	OV
<i>Stenus melanopus</i> (Marsh.)	GG	OV	<i>Acrotona obfuscata</i> (Grav.)	SK	OV
<i>Stenus canaliculatus</i> Gyll.	ZP KP Re	JC OV BD	<i>Pachnida nigella</i> (Er.)	GG	OV
<i>Stenus nitens</i> Steph.	GG	OV	<i>Drusilla canaliculata</i> (F.)	ZP	OV
<i>Stenus pusillus</i> Steph.	ZP KP GG SK	JC OV BD	<i>Deubelia picina</i> (Aubé)	GG	OV
<i>Stenus formicetorum</i> Mannh.	Re	OV	<i>Oxyopoda elongatula</i> Aubé	GG	OV
<i>Stenus brunripes</i> Steph.	ZP SK	OV	<i>Oxyopoda procerula</i> Mannh.	GG	OV
<i>Stenus fulvicornis</i> Steph.	GG	OV	PSELAPHIDAE		
<i>Stenus cicindeloides</i> (Schall.)	ZP KP GG Re	JC OV BD	<i>Euplectus karsteni</i> (Reichb.)	Br	JC OV
<i>Stenus nitidiusculus</i> Steph.	ZP	JC	<i>Brachygluta fossulata</i> (Reichb.)	Br	JC OV
<i>Stenus aceris</i> Steph.	ZP Zw	OV BD	<i>Brachygluta helferi</i> (Schm.)	ZP	OV BD
<i>Stenus palustris</i> Er.	ZP GG	OV	CLAMBIDAE		
<i>Euaesthetus bipunctatus</i> (Ljungh)	ZP	OV	<i>Calyptomerus dubius</i> (Marsh.)	CP Br	JC OV
<i>Euaesthetus ruficapillus</i> Boisd.Lac.	GG	OV	SCIRTIDAE		
<i>Paederus fuscipes</i> Curt.	ZP	BD OV	<i>Cyphon laevipennis</i> Tourn.	GG	OV
<i>Paederus riparius</i> (L.)	GG	OV	DRYOPIDAE		
<i>Paederus littoralis</i> Grav.	ZP Re	BD OV	<i>Dryops ernesti</i> Goz.	KP	OV
<i>Astenus pulchellus</i> (Heer)	CP	OV	<i>Dryops luridus</i> (Er.)	ZP KP GG Re	JC OV BD
<i>Rugilus orbiculatus</i> (Payk.)	ZP SK	OV	HETEROCERIDAE		
<i>Sunius propinquus</i> (Bris.)	CP	OV	<i>Heterocerus fossor</i> Kiesw.	Zw	OV BD TH
<i>Scopaeus laevigatus</i> (Gyll.)	Re	JC OV	<i>Heterocerus flexuosus</i> Steph.	ZP	FN JC OV
<i>Lathrobium rufonitidum</i> Rtt.	GG	OV	<i>Heterocerus obsoletus</i> Curt.	ZP	JC OV
<i>Xantholinus linearis</i> (Ol.)	ZP Zw	OV	<i>Heterocerus marginatus</i> (F.)	ZP Re Ni	FN JC OV
<i>Hypnogyra glabra</i> (Nordm.)	Br	OV	<i>Heterocerus fenestratus</i> (Thunb.)	ZP KP Re Ho	div
<i>Othius laeviusculus</i> Steph.	GG	JC	<i>Heterocerus hispidulus</i> Kiesw.	KP Ni	div
<i>Philonthus fumarius</i> (Grav.)	GG	OV	<i>Heterocerus intermedius</i> Kiesw.	KP Re	JC OV
<i>Philonthus cognatus</i> Steph.	ZP SK	OV BD	<i>Heterocerus maritimus</i> Guér.	Zw	OV BD
<i>Philonthus succicola</i> Thoms.	GG	HH	LIMNICHIDAE		
<i>Philonthus cruentatus</i> (Gm.)	SK	OV	<i>Limnichus pygmaeus</i> (Sturm)	Re	JC OV
<i>Philonthus varians</i> (Payk.)	GG SK	OV	BYRRHIDAE		

<i>Cytilus sericeus</i> (Forst.)	Re	BD	<i>Cyclodinus constrictus</i> (Curt.)	ZP	OV BD
CERYLONIDAE			LAGRIIDAE		
<i>Cerylon histeroides</i> (F.)	Br	JC	<i>Lagria hirta</i> (L.)	ZP	BD
NITIDULIDAE			TENEBRIONIDAE		
<i>Meligethes ruficornis</i> (Marsh.)	KP Zw	OV BD	<i>Phylan gibbus</i> (F.)	Do	TH
KATERETIDAE			<i>Alphitobius diaperinus</i> (Panz.)	Br	OV
<i>Kateretes rufilabris</i> (Latr.)	GG	OV	SCARABAEIDAE		
SILVANIDAE			<i>Onthophagus similis</i> (Scriba)	ZP KP	HH
<i>Uleiota planata</i> (L.)	GG	TH	<i>Onthophagus coenobita</i> (Hbst.)	KP	HH
CRYPTOPHAGIDAE			<i>Aegialia arenaria</i> (F.)	ZP	FN
<i>Telmatophilus typhae</i> (Fall.)	ZP	JC	<i>Aphodius fossor</i> (L.)	GG BK	HH
<i>Atomaria fuscata</i> (Schönh.)	Re SK	OV	<i>Aphodius haemorrhoidalis</i> (L.)	ZP GG BK	HH
<i>Atomaria lewisi</i> Rtt.	ZP	BD	<i>Aphodius rufipes</i> (L.)	ZP KP GG BK	HH
<i>Atomaria rhenana</i> Kr.	ZP	OV	<i>Aphodius fimetarius</i> (L.)	GG	HH
<i>Atomaria basalis</i> Er.	GG CP SK	OV	<i>Aphodius ictericus</i> (Laich.)	ZP	HH
<i>Atomaria testacea</i> Steph.	Br SK	OV	<i>Aphodius rufus</i> (Moll)	ZP KP GG BK	HH
<i>Atomaria nigrirostris</i> Steph.	GG CP SK	OV	<i>Aphodius plagiatus</i> (L.)	ZP	OV
<i>Ephistemus globulus</i> (Payk.)	ZP GG SK	OV	<i>Psammodytes asper</i> (F.)	Zw	BD
PHALACRIDAE			CERAMBYCIDAE		
<i>Olibrus aeneus</i> (F.)	GG Re	OV	<i>Pogonocherus hispidus</i> (L.)	Zw Do	TH
<i>Olibrus liquidus</i> Er.	Re	OV	CHRYSOMELIDAE		
<i>Stilbus oblongus</i> (Er.)	GG	OV	<i>Zeugophora subspinosa</i> (F.)	Kn	FN
LATRIDIIDAE			<i>Oulema gallaeciana</i> (Heyden)	CP	JC OV
<i>Latridius minutus</i> (L.)	CP	OV	<i>Oulema melanopus</i> (L.)	Kn ZP CP Rp	div
<i>Enicmus transversus</i> (Ol.)	Br	OV	<i>Oulema duftschmidi</i> (Redt.)	Kn GG CP Re	FN JC OV
<i>Enicmus histrio</i> Joy Tomlin	SK	OV	<i>Crioceris duodecimpunctata</i> (L.)	ZP	AL BD TH
<i>Cartodere bifasciata</i> (Rtt.)	GG Re SK	OV	<i>Crioceris asparagi</i> (L.)	ZP	TH
<i>Stephostethus lardarius</i> (Geer)	Re Br	OV	<i>Cryptocephalus ocellatus</i> Drap.	Kn	AL
<i>Corticaria crenulata</i> (Gyll.)	Zw	BD	<i>Gastrophysa viridula</i> (Geer)	Ni	FN
<i>Corticaria impressa</i> (Ol.)	ZP SK	OV BD	<i>Phaedon cochleariae</i> (F.)	ZP PP	FN JC
<i>Corticarina fuscata</i> (Gyll.)	ZP	OV	<i>Phaedon armoraciae</i> (L.)	Re PP Ni KP	div
<i>Corticaria gibbosa</i> (Hbst.)	ZP KP GG Re	OV BD	<i>Plagioderma versicolora</i> (Laich.)	Kn	FN
<i>Melanophthalma curticolis</i> (Mannh.)	ZP	OV	<i>Pyrrhalta viburni</i> (Payk.)	Kn	FN
COLYDIIDAE			<i>Phyllotreta nemorum</i> (L.)	GG CP	OV
<i>Orthocerus clavicornis</i> (L.)	Do	TH	<i>Phyllotreta undulata</i> Kutsch.	ZP CP	FN BD
CORYLOPHIDAE			<i>Phyllotreta exclamationis</i> (Thunb.)	KP	OV
<i>Sericoderus lateralis</i> (Gyll.)	Br SK	JC	<i>Apthona euphorbiae</i> (Schrk.)	Kn GG	FN OV
<i>Corylophus cassidoides</i> (Marsh.)	ZP GG Br	JC OV BD	<i>Longitarsus jacobaeae</i> (Wtrh.)	ZP	BD
<i>Orthoperus brunneipes</i> (Gyl.)	CP SK	OV	<i>Longitarsus suturellus</i> (Duft.)	Kn	FN
<i>Orthoperus nigrescens</i> Steph.	Br	OV	<i>Longitarsus luridus</i> (Scop.)	GG Re	OV
ENDOMYCHIDAE			<i>Longitarsus parvulus</i> (Payk.)	Kn GG CP Br SK	FN OV
<i>Mycetaea subterranea</i> (F.)	Br	JC OV	<i>Altica lythri</i> Aubé	GG	OV
COCCINELLIDAE			<i>Altica oleracea</i> (L.)	Kn GG Rp	AL FN
<i>Coccidula scutellata</i> (Hbst.)	ZP GG	FN JC OV	<i>Asiolestia ferruginea</i> (Scop.)	ZP	BD OV
<i>Coccidula rufa</i> (Hbst.)	ZP GG CP Re KP	div	<i>Crepidodera fulvicornis</i> (F.)	Kn	FN
<i>Rhizobius litura</i> (F.)	ZP KP GG Re	FN JC OV	<i>Crepidodera aurata</i> (Marsh.)	Kn	AL FN
<i>Rhizobius chrysomeloides</i> (Hbst.)	Rp	AL	<i>Chaetocnema concinna</i> (Marsh.)	Kn CP	FN OV
<i>Anisosticta novemdecimpunctata</i> (L.)	GG Re	OV BD	<i>Chaetocnema hortensis</i> (Fourcr.)	ZP SK	OV
<i>Tytthaspis sedecimpunctata</i> (L.)	ZP Zw GG CP	div	<i>Sphaeroderma testaceum</i> (F.)	Re	OV BD
<i>Adalia decempunctata</i> (L.)	Zw	BD	<i>Sphaeroderma rubidum</i> (Graëlls)	Re Rp	AL OV
<i>Adalia bipunctata</i> (L.)	GG Re Ni KP	FN JC OV	<i>Psylliodes marcidus</i> (Ill.)	Zw	OV
<i>Coccinella septempunctata</i> L.	PP KP	FN JC	<i>Psylliodes laticollis</i> Kutsch.	ZP	JC
<i>Coccinella undecimpunctata</i> L.	ZP KP Zw GG Ni	BD FN OV	<i>Hispa atra</i> L.	Re	OV
<i>Propylea quatuordecimpunctata</i> (L.)	Kn GG	FN OV	<i>Cassida rubiginosa</i> Muell.	Bl	AL
<i>Anatis ocellata</i> (L.)	Do	TH	<i>Cassida nobilis</i> L.	ZP	JC
<i>Psyllobora vigintiduopunctata</i> (L.)	KP Zw GG Re	FN OV BD	APIONIDAE		
OEDEMERIDAE			<i>Omphalapion hookerorum</i> (Kirby)	Kn CP Ho	OV TH
<i>Oedemera nobilis</i> (Scop.)	Ca	TH	<i>Ceratapion onopordi</i> (Kirby)	Kn KP GG CP Re Ho	OV TH
ANTHICIDAE			<i>Ceratapion penetrans</i> (Germ.)	Re	OV
<i>Notoxus monoceros</i> (L.)	ZP	AL BD	<i>Diplapion confluens</i> (Kirby)	CP Ho	TH
			<i>Aspidapion radiolus</i> (Marsh.)	GG Ho	TH

<i>Aspidapion aeneum</i> (F.)	Kn GG Ho Do	TH	<i>Larinus planus</i> (F.)	ZP CP BI	AL TH
<i>Squamapion vicinum</i> (Kirby)	Re	OV	<i>Cossonus linearis</i> (F.)	Br	OV
<i>Taeniapion urticarium</i> (Hbst.)	ZP Zw	BD TH	<i>Stenopelmus rufinasus</i> Gyll.	Re	OV
<i>Malvapion malvae</i> (F.)	Kn Ho	TH	<i>Tanyssphyrus lemnae</i> (Payk.)	GG Re	JC OV
<i>Protapion fulvipes</i> (Fourcr.)	Kn ZP GG CP Ho	OV TH	<i>Tychius schneideri</i> (Hbst.)	Do	TH
<i>Protapion nigrirtarse</i> (Kirby)	Ho Do	TH	<i>Tychius picirostris</i> (F.)	Do	TH
<i>Protapion trifolii</i> (L.)	Re Ho Do Rp Ca	AL OV TH	<i>Tychius meliloti</i> Steph.	Ho	TH
<i>Protapion apricans</i> (Hbst.)	Re	OV	<i>Sibinia primita</i> (Hbst.)	ZP	OV TH
<i>Protapion assimile</i> (Kirby)	Re Do Ca	OV TH	<i>Sibinia arenariae</i> Steph.	ZP Zw	TH
<i>Protapion ononidis</i> (Gyll.)	Kn Re Rp Ca	AL OV TH	<i>Anthonomus rubi</i> (Hbst.)	ZP GG Do	TH
<i>Protapion dissimile</i> (Germ.)	Do	TH	<i>Curculio crux</i> F.	Kn	TH
<i>Pseudaplemonus limonii</i> (Kirby)	ZP Zw	OV BD TH	<i>Hypera plantaginis</i> (Geer)	Do	TH
<i>Perapion marchicum</i> (Hbst.)	Ho Do	TH	<i>Hypera postica</i> (Gyll.)	CP Ca	JC OV TH
<i>Apion frumentarium</i> (L.)	GG Ho Do Rp	AL OV TH	<i>Hypera nigrirostris</i> (F.)	Ca	TH
<i>Apion haematodes</i> Kirby	Do	TH	<i>Limobius mixtus</i> (Boh.)	Do	TH
<i>Apion cruentatum</i> Walt.	Ho	TH	<i>Cryptorhynchus lapathi</i> (L.)	ZP	TH
<i>Apion rubiginosum</i> Grill	Do	TH	<i>Baris scolopacea</i> Germ.	ZP Zw	TH
<i>Catapion seniculus</i> (Kirby)	KP GG Ho	OV BD TH	<i>Pelenomus canaliculatus</i> (Fahrs.)	Re	JC OV BD
<i>Stenopterapion tenue</i> (Kirby)	CP Do	JC OV TH	<i>Pelenomus zumpti</i> (Wagn.)	Zw	TH
<i>Stenopterapion meliloti</i> (Kirby)	Ho	TH	<i>Rhinoncus perpendicularis</i> (Reich)	Kn CP Do	OV TH
<i>Ischnopterapion loti</i> (Kirby)	ZP Ho	TH	<i>Rhinoncus inconspectus</i> (Hbst.)	Kn	TH
<i>Ischnopterapion virens</i> (Hbst.)	Re	OV	<i>Rhinoncus pericarpus</i> (L.)	CP	OV
<i>Holotrichapion ononis</i> (Kirby)	Re Do	OV TH	<i>Rhinoncus bruchoides</i> (Hbst.)	Kn	TH
<i>Holotrichapion pisi</i> (F.)	Ho	TH	<i>Amalus scortillum</i> (Hbst.)	Kn	TH
<i>Eutrichapion viciae</i> (Payk.)	ZP Ho	TH	<i>Amalorrhynchus melanarius</i> (Steph.)	ZP	JC
<i>Eutrichapion ervi</i> (Kirby)	ZP Rp Ca	AL TH	<i>Ceutorhynchus erysimi</i> (F.)	GG	OV
CURCULIONIDAE			<i>Ceutorhynchus querceti</i> (Gyll.)	ZP	TH
<i>Otiorhynchus ovatus</i> (L.)	Do	TH	<i>Ceutorhynchus floralis</i> (Payk.)	Kn	TH
<i>Strophosoma melanogrammum</i> (Forst.)	Do	TH	<i>Parethelcus pollinarius</i> (Forst.)	CP Do Br	OV TH
<i>Sitona griseus</i> (F.)	Do	TH	<i>Glocianus distinctus</i> (Bris.)	Ho	TH
<i>Sitona lineatus</i> (L.)	Kn Re GG ZP CP Ho Do ZZ Ca	JC OV TH	<i>Datonychus melanostictus</i> (Marsh.)	GG	JC TH
<i>Sitona suturalis</i> Steph.	ZP ZZ	BD TH	<i>Mogulones cruciger</i> (Hbst.)	ZP	TH
<i>Sitona sulcifrons</i> (Thunb.)	Re	OV	<i>Trichosirocalus troglodytes</i> (F.)	Re Do	OV TH
<i>Sitona lepidus</i> Gyll.	CP ZZ	TH	<i>Nedyus quadrimaculatus</i> (L.)	ZP GG Do SK	OV TH
<i>Sitona hispidulus</i> (F.)	ZZ	TH	<i>Mecinus pyraeter</i> (Hbst.)	Do	TH
<i>Sitona cylindricollis</i> (Fahrs.)	Ho	TH	<i>Gymnetron villosulum</i> Gyll.	GG	JC
<i>Sitona humeralis</i> Steph.	Kn CP Do Rp Ca	AL TH	<i>Tachyerges salicis</i> (L.)	ZP	TH
			<i>Ceratapion gibbirostre</i>	CP KP	TH

Oproep *Harmonia axyridis*

Tijdens de herfstbijeenkomst van de Sektie Everts in Tilburg op 27 november 2003 zijn door Paul van Wielink vondsten van een nieuw lieveheersbeestje voor de Nederlandse fauna genoemd. De betreffende soort, *Harmonia axyridis* (Pallas), is in de afgelopen jaren gebruikt als biologische bestrijder van bladluizen en op diverse locaties, zowel in kassen als in de open lucht, uitgezet. Binnenkort verschijnt in Nederlandse Faunistische Mededelingen een uitgebreid artikel van ons over het voorkomen van *H. axyridis* in Nederland. Daarin wordt ook aandacht geschonken aan diverse andere aspecten, met name aan de herkenbaarheid, de inzet als biologische bestrijder en de eventuele risico's die daaraan verbonden zijn. De soort is tot nu toe vooral uit de zuidelijke helft van Nederland bekend, maar nog lang niet overal. De verwachting is dat *H. axyridis* in het komende jaar zich snel verder zal verbreiden en mogelijk een zeer algemene soort zal worden. Derhalve een unieke kans om het kolonisatieproces van een gemakkelijk waar te nemen soort op de voet te volgen.